

[Chr. Christiansen.]

Efterspørgsel der var i 1938—1944, kunne dække ca. 90 pCt. af Behovet. Men med det siden dengang ogsaa paa Landet stærkt voksende Boligbehov er der Grund til at antage, at Ansøgningernes Antal siden 1944 har været voksende, ligesom det maa forventes at blive stærkt stigende frem i Tiden. Hvis det er gørligt, vil jeg gerne i det eventuelt kommende Udvalg have de sidste Tal frem paa Antallet af indkomne Ansøgninger. Vi er ikke interesserede i, at der stilles store Beløb til Raadighed, som der ikke er Brug for, men vi er paa den anden Side i høj Grad interesserede i, at en socialt betonet Lov som denne ikke taber sin Kraft, ved at der ikke stilles tilstrækkelige Midler til Raadighed.

Efter min Opfattelse vilde det pynte paa Loven, hvis Kap. VI §§ 30—33 udgik. Dette Kapitel betragter jeg som en Slags Halevedhæng, hvormed man i sin Tid har logret for Venstre, da Loven gennemførtes første Gang. Der kunde passende paa den tomme Plads, som vilde fremkomme ved, at man strøg disse Paragraffer, indføres Bestemmelser, som giver Adgang til Laan til Istandsættelse og Reparation af gamle Huse paa Landet.

I en materialefattig Tid vilde en saadan Bestemmelse være dobbelt gavnlig. For det første findes der ogsaa paa Landet Tusindvis af gamle utætte og fugtige Boliger, som ikke er egnede til Beboelse for Mennesker, men som der ikke er meget Haab om at faa nedrevet i en overskuelig Tid og faa erstattet med nye. Og for det andet vilde mange saadanne gamle Huse, hvis der blev Adgang til Reparationslaan, kunne tættes og istandsættes med en lille Brøkdelen af de Materialer, som skal bruges til Opførelse af nye Huse. Sideløbende med Bestræbelserne for Fremskaffelse af nye Boliger for Arbejderne paa Landet i saa stor Udstrækning som muligt vilde Adgangen til Reparationslaan have en stor sundhedsmæssig, moralsk og økonomisk Betydning for de Arbejdere, man gerne vil knytte fastere til Landbrugserhvervet.

Og saa for øvrigt om Kap. VI: Jeg

gaar ud fra som givet, at det er Hensigten med denne Lov, som Tilfældet er med Statshusmandsloven, at man vil skaffe Landarbejderne egne Hjem for derved at sikre dem ordentlige Levevilkaar og samtidig bevare dem i Landbrugserhvervet. Den Adgang, der er for Landbrugets Arbejdsgivere til at opføre Landarbejderboliger til Udlejning, er absolut ikke i denne Aand. Dette svarer omtrent til, hvis det blev muligt for Gaardejere at opføre Statshusmandsbrug til Bortforpagtning eller Fæste.

Eget Hus og Hjem til Arbejderne paa Landet maa være det eneste Formaal med denne Lov.

Desværre indeholdes der ogsaa Foringelser af denne Lovgivning i de foreliggende Lovforslag. Der er saaledes en forhøjet aarlig Ydelse til Jord- og Byggelaanene, ligesom der ikke længere gives Afdragsfrihed til Laantagere med 3 eller flere Børn. Det er en beklagelig Svækkelse af den sociale Linie i Loven, en social Linie, som ikke bør forringes, men derimod yderligere udbygges.

Den nedsatte Kommission og den højtærede Minister begrundede disse Fordyrelser for Laantagerne med, at der har været en betydelig Stigning i Lønningerne paa Landet i de senere Aar. Det er muligt, at de unge faste Medhjælperes Lønninger, som er konjunkturbestemte, i visse Landdistrikter har været oppe paa en rimelig Højde, men det er mit Indtryk, at dette Lønniveau nu er dalende. Men det maa vel være de gifte Arbejdere, denne Lov først og fremmest tager Sigte paa, og for deres Vedkommende ligger Lønningerne stadig i Underkanten af Lønniveauet i andre Erhverv. Hertil kommer, at alle Løsarbejdere maa regne med periodisk Arbejdsløshed. Jeg haaber ikke, det er den højtærede Ministers Mening at staa helt fast paa disse Foringelser af Loven.

Hvad økonomisk Spekulation med disse Boliger angaar vil wort Parti gerne i det eventuelle Udvalg være med til at se paa, om Loven nu giver fornøden Tryghed. Det er naturligvis vor bestemte Opfattelse, at Spekulation skal være udelukket.